

Högskolan i Borås
Rektor

Juridiska avdelningen
Åsa Kullgren
BESLUT

2005-09-27
Reg.nr 31-1879-05

Omtentamen i kognitionspsykologi

Anmälan

N N har anmält Högskolan i Borås och haft synpunkter på att en omtentamen flyttats till ett nytt datum med kort varsel. Hon har också anfört synpunkter på utformningen av omtentan m.m. Hon har därvid uppgett bl.a. följande.

I slutet av januari 2005 fick hon information om att omtentamen i kognitionspsykologi skulle äga rum den 1 april 2005. Två till tre dagar innan detta datum fick hon dock besked om att dagen för omtentamen flyttats till den 23 april 2005. Vid den tidpunkten hade hon koncentrerat sig på omtentamen på bekostnad av föreläsningar och annat. Hon ville att omtentamen skulle förläggas till den 9 maj 2005. Omtentamen var inte upplagd på det sättet som läraren och studenterna kommit överens om. Överenskommelsen innebar att frågorna i tentamen skulle vara samma som de frågor som de svarat på i litteraturen. Inte en enda fråga kände hon igen från litteraturen. Frågorna var dessutom bara på svenska trots att de kommit överens om att de skulle vara på både svenska och engelska. Den som skrivit frågorna hade också meddelat att han skulle skriva vilken fråga som tillhörde vilken artikel ur boken. Detta hade han inte gjort. Tentamensfrågorna var över huvud taget inte baserade på kurslitteraturen. Det var också oklart vem som skrivit frågorna till omtentamen. Dessutom har det hänt att listan där man anmäler sig till tentamen tagits ned efter endast en dag. Hon har också upplevt problem med att studenter får schema och datum för tentamen endast två veckor före kursstart.

Utredning

Yttrande av Högskolan i Borås

Högskoleverket har anmodat Högskolan i Borås att yttra sig över N Ns anmälan. Högskolan har i ett yttrande anfört bl.a. följande.

/.../

Högskolan ser allvarligt på den anmälan som inkommit. Högskolans ledning har diskuterat anmälan med ledningen vid Institutionen för pedagogik. Institutionens ledning har vid möte med N N även besvarat och diskuterat de frågor som anmälan rör. Vid mötet var även

BESLUT

2005-09-27

Reg.nr 31-1879-05

Sid 2

Studentkåren vid Högskolan i Borås närvarande. Vad gäller den tentamen som behandlas i anmälan har ny tentamen erbjudits studenten vilken studenten deltagit i. I anmälan anförs också kritik på bristfällig service från lärare och administration. Denna kritik har resulterat i att rutiner rörande tentamen har setts över för att liknande situation inte skall behöva återupprepas. Det utbildningsprogram som anmälan avser är sedan en tid tillbaka föremål för ett utvecklingsarbete där ett syfte är att just stärka utbildningskvalitén.

Högskolan i Borås vill till de frågor som N N ställer i sin anmälan mer konkret anföra följande:

- 1) I Högskolan i Borås riktlinjer för rättssäker examination gäller för omtentamen att "Senast i samband med ordinarie tentamen skall studenten få information om när omtentamenstillfälle kommer att ges." Det är uppenbart att Högskolan i Borås p.g.a. ett antal orsaker inte kunnat fullfölja egna uppsatta regler i det aktuella fallet. Det är olyckligt att N N har drabbats av den uppkomna situationen.

N N anför i anmälan att omtentamen på flera avgörande punkter skilde sig från ordinarie tentamenstillfälle. Vid tidpunkten för den examen som anförs i anmälan fanns inte några formella beslut som styr hur omtentamen skall förhålla sig till ordinarie tentamen. I de riktlinjer för rättssäker examination som högskolans styrelse i april 2005 har antagit sägs dock att "Examinationsformen kan skilja sig åt mellan examinationstillfällena men kravet att omexaminationen examineras utifrån samma krav måste uppfyllas".

Om det däremot fanns en överenskommelse om hur tentamen och omtentamen skulle examineras är det inte acceptabelt att detta inte följs antingen det fanns en riktlinje eller inte. Högskolans egen utredning i frågan visar att det har funnits oklarheter i den information som givits till studenten före examinationstillfället. Att det nu finns klara riktlinjer i frågan kommer att innebära att det blir tydligare för examinator och studenter vad som gäller för omexamination.

Vad gäller N Ns frågor rörande kurslitteratur samt osäkerheten vem som var examinator vid den aktuella omtentamen så är det tydligt att de riktlinjer som utarbetats vid Högskolan i Borås inte fullt ut följts. Institutionen kommer att verka för att högskolans riktlinjer för rättssäker examination sprids och fullföljs av såväl samtliga lärare och administratörer. Detta arbete har påbörjats. Aktivt uppföljningsarbete av riktlinjernas tillämpning kommer att göras.

- 2) Enligt Högskolan i Borås föreskrifter för salskrivningar anges att anmälan till tentamen görs på respektive institution enligt institutionens regler för anmälan till tentamen. N N påpekar att den tid som listorna har varit uppsatta vid vissa tillfällen har varit kort. Institutionen för pedagogik kommer att verka för att tiden för anmälan till tentamen förlängs.
- 3-8) Dessa punkter behandlar i hög grad hur N N uppfattar institutionen och vissa av dess lärare och administratörer. Som beskrivits ovan har dessa synpunkter inneburit diskussioner med såväl N N som med berörd personal. Trots de brister som behandlas i anmälan vill institutionen och Högskolan i Borås betona att det stora flertalet studenter ändå uppfattar studierna och personalen på ett mycket positivt sätt - något som bland annat visar sig i kontinuerligt utförda utvärderingar och möten med studenter samt i Högskoleverkets

BESLUT

2005-09-27

Reg.nr 31-1879-05

Sid 3

granskningar av utbildningarna.

/.../

N Ns kommentar till högskolans yttrande

N N har beretts möjlighet att yttra sig över vad Högskolan i Borås har anfört. Hon har därvid inkommit med ett yttrande i vilket hon anfört bl.a. följande.

Den 9 maj 2005 skrev hon omtentamen i kognitionspsykologi. Enligt högskolans praxis skall en tentamen vara rättad och tillgänglig senast tre veckor efter tentamenstillfället. Hon har vid två tillfällen sökt institutionssekreteraren via e-postmeddelanden men hon har inte fått något svar. När det hade gått tre veckor och en dag efter omtentamen ringde hon upp institutionssekreteraren och fick då beskedet att högskolan ännu inte hade bestämt vem som skulle rätta omtentamen. Något senare fick hon, via hörsägen, besked om att tentamen hade faxats till Indonesien för att rättas av en av högskolans lärare. Den 13 juni 2005 hade hon ännu inte fått besked om när omtentamen skulle vara rättad. Hon undrar hur hon skall kunna kompenseras för de felaktigheter som högskolan begått.

Högskolans kompletterande yttrande

Högskoleverket har genom en remiss anmodat högskolan att komma in med ett yttrande över N Ns kommentar rörande rättningstiden för hennes omtentamen. I yttrandet har högskolan medgett att högskolan i det aktuella fallet inte kunnat leva upp till högskolans riktlinjer om att rättningstiden inte bör överskrida tre veckor. Högskolan har vidare anfört bl.a. följande.

Den 15 juni 2005 fick studenterna besked om tentamensresultatet. Högskolan beklagar att studenterna har fått vänta på tentamensbeskedet. Orsaken till uppkommen fördröjning var att utsedd examinator inte fick tillgång till studenternas skrivningar. Examinator var vid denna tidpunkt i Indonesien på ett lärarutbyte. Institutionen underskattade svårigheterna med att skicka över skrivningarna. Institutionen övervägde att utse en ny examinator. Detta var skälet till att institutionen i kontakt med N N var osäker på vem som var examinator. Institutionen lyckades dock att till slut skicka över skrivningarna till examinator.

Högskolans yttrande har översänts till N N för kännedom.

Tillämplig bestämmelse

I 7 § förvaltningslagen (1986:223) anges att varje ärende där någon enskild är part skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Högskoleverkets bedömning

Nytt datum för omtentamen

N N har uppgett att Högskolan i Borås med kort varsel har flyttat omtentamen från den 1 april till den 23 april 2005 och att detta har drabbat hennes studieplanering. Högskolan har medgett att den i detta fall inte har följt sina egna riktlinjer om information om omtentamen.

BESLUT

2005-09-27

Reg.nr 31-1879-05

Sid 4

Med hänsyn till studenternas behov av studieplanering är det inte tillfredsställande att en högskola med kort varsel ändrar datum för skrivningar. Detta måste i möjligaste mån undvikas. I det aktuella ärendet har högskolan inte anfört några skäl för beslutet att ändra datum för omtentamen. Högskoleverket riktar kritik mot högskolan för att den, med kort varsel, ändrat datum för omtentamen.

Information om och utformning av omtentamen

N N har också anfört att omtentamen inte var upplagd på det sättet som läraren och studenterna kommit överens om. För studenternas rättssäkerhet är det av stor betydelse att informationen om vad som gäller för examinationen är tydlig. Högskolan har medgett att det har funnits oklarheter i den information om examinationen som givits till studenterna. För denna oklarhet skall högskolan kritiseras.

N N har påpekat att omtentamen inte var baserad på den litteratur som de hade läst under kursen. Högskolan har medgett att de riktlinjer som utarbetats gällande detta inte har följts. Högskoleverket riktar kritik mot högskolan för bristerna som framkommit i denna del.

Rättningsid

N N har framfört synpunkter på rättningsiden för omtentamen som ägde rum den 9 maj 2005. Först den 15 juni 2005 fick studenterna besked om tentamensresultatet. Detta innebär en rättningsid på mer än fem veckor.

I ett beslut den 18 juli 1991 (dnr 3980-1990) uttalade Justitieombudsmannen (JO) Hans Ragnemalm beträffande tentamen på en 5-poängs kurs att en norm för rättningsid på tre veckor föreföll ändamålsenlig och syntes innebära att de studerandes berättigade krav på service tillgodosågs.

Högskolan har uppgett att den i det aktuella fallet inte kunnat leva upp till sina riktlinjer om en rättningsid på tre veckor. Med hänsyn härtill samt med beaktande av 7 § förvaltningslagen och JO:s uttalande riktar Högskoleverket kritik mot högskolan för den i ärendet långa rättningsiden. De skäl som högskolan åberopat som förklaring till den uppkomna situationen föranleder inte Högskoleverket att göra någon annan bedömning.

Anspraak på kompensation

N N undrar hur hon skall kunna kompenseras för de felaktigheter som högskolan begått. Om N N vill ha ekonomisk ersättning för skada har hon möjlighet att vända sig till Justitiekanslern med en sådan begäran. Hon har också möjlighet att vid allmän domstol väcka talan om skadestånd.

Avslutning

Sammanfattningsvis konstaterar Högskoleverket att utredningen visar att det framkommit brister i samband med högskolans genomförande av den i ärendet aktuella kursen. Med beaktande av att högskolan har vidtagit och planerar att vidta en rad åtgärder med anledning av anmälan, finner Högskoleverket inte skäl att följa upp ärendet.

HÖGSKOLEVERKET

BESLUT

2005-09-27

Reg.nr 31-1879-05

Sid 5

Vad som i övrigt förekommit i ärendet, finner Högskoleverket inte skäl att uttala sig om.

Med dessa besked avslutar Högskoleverket ärendet.

Detta beslut har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Teresa Edelman efter föredragning av verksjuristen Åsa Kullgren.

Annica Lindblom

Åsa Kullgren

Kopia till
N N